

Krönika

Nya kvastar behövs

På sina håll på sociala medier har det kokat över sedan den nya föreningen ”En Häst En Röst” bildades. Men tänk efter...de här personerna vill något väl och det inkluderar ALLA hästägare – såväl stora som små – i det här landet.

Av

Claes Freidenvall

21 april 2025

Sopar nya kvastar bäst? Det behövs förändringar för att få travsporten på rätt köl igen. Foto: Daniel von Appen

Syftet med den nya föreningen [1H1R](#) är inte att vara en lekstuga för miljardärer utan att ge hästägaren en trovärdig röst för framtiden och främst genom en ökad styrning av ST och travsportens ekonomiska motor ATG.

Och det behövs!

Som jag läser ATG:s årsredovisningar och prispengarnas förlopp och jämför 2012 med 2023 – alltså drygt ett decenniums utveckling – så är det ingen munter läsning. Prispengarna är och förblir grundfundamentet för travet!

År 2012 var prismedlen 20,8 procent av spelnettot och 2023 hamnar siffran på 18,2 procent. Det betyder drygt 14 procents försämring. Om man ser till den totala kakan travsporten fått av spelnettot låg det 2012 på 45,8 procent och 2023 på 30,3 procent. En försämring på mer än 50 procent!

Att det behövs nya kvastar står ganska klart. Frågan är om de sopar bäst? Det är något som framtiden får utvisa.

Kostnadstäckningen för hästägarna idag är skrämmande låg och det betyder att såväl stora som små hästägare får skjuta till rejält med medel för att hålla på med den hobby som så många älskar över allt annat. Att försöka slå in en kil mellan den stora och den lilla hästägaren är inget annat än att söndra. Alla gemensamma krafter behövs för att vända skutan åt rätt håll och få travsporten att blomstra igen.

Nya kvastar behövs och jag ska förklara varför!

När ATG bildades – den 22 mars 1973 – och det var kris inom såväl i travet som galoppen låg en statlig utredning, signerad Bengt Resare, till grund.

Utredningen ”Trav och Galoppsport i Sverige” presenterades den 27 november 1972 och det finns anledning att upprepa vad som fastslogs där, att det var nödvändigt att lägga fram förslag som innebar ytterligare medel till sporten. I annat fall ansåg utredningen att svensk hästsport mycket snabbt skulle genomgå en allvarlig kris.

Då var återbäringen per satsade 100-lapp 39,22 kronor för hästägarna. Idag lär den summan vara en bra bit under 20 kronor och då krävs det något helt annat än att leva på luft och kärleken till sporten och med förhoppning att känslor ska ersätta prispengar.

Ibland kan det vara bra att inte sova under en sten utan blicka ut i verkligheten. Ingen har väl glömt att den havererade pokalöverenskommelsen följdes av en spelomregleringen där skattelättnader om 650 miljoner per år inte kom hästägarna tillgodo.

Varför håller vi på travsport? Det är i alla fall inte för att sysselsätta en administration som idag kan liknas vid flera statsverk. Antalet anställda hos ATG 2012 uppgick till 252. Ifjol var motsvarande siffra 593. Svensk Travsport hade 127 anställda förra året.

Så varför räcker det inte med att vara medlem i den traditionella hästägarföreningen? Svaret är väl att många hästägarföreningar framstår som en relik idag och inte arbetar för medlemmarnas bästa. Mest har det handlat om att sitta tyst i båten och låtit andra hålla i årorna.

Rekryteringens siffror är och blir till facit om och när travsporten ska kunna utvecklas. Sedan den havererade pokalen 2018 har ATG och ST trots enorma skattefördelar (4 miljarder kronor) inte lett till ökad rekrytering utan det har istället blivit tvärtom.

Siffrorna har rasat och den onda spiralen har accelererat. Tävlingsystemet har förlorat massor av starthästar – ifjol 644 – och i skenet av de tre senaste årens förlorad täckningsvolym (30-35 procent) så är Svensk Travsport ett skepp i gungning och därför behövs nya skeppare som med tydligt ledarskap kan vända båten.

Och vi ska inte heller glömma att travförbundet bevisligen inte lyckats med att hindra Skatteverket från att underkänna nya företag från att få momsregistrera sin hästverksamhet.

Ytterligare moln på himlen är den förlorad mångfald i avel och uppfödning som vi sett under flera års tid. Att de små uppfödarna ställs som mot- istället för medpart till de större aktörerna är typexempel på det federativa systemets sönderfall.

Föreningen ”En häst En röst” är förhoppningsvis nyckeln till något som ska få alla att känna en framtidstro. Kraften i svensk travsport tillhör hästägarna och det är kanske dags att fundera på allvar över vem som är till för vem?

- [#1h1r](#)
- [# en häst en röst](#)

Claes Freidenvall